

Krav 1
HOVEDOPPGJØRET
I STATEN

1. MAI 2010

Fra hovedsammenslutningene
LO Stat, YS Stat og Unio

Torsdag 8. april 2010 kl. 10.00

Hovedtariffoppgjøret 2010

1. Økonomisk ramme

1.1 Økonomiske utsikter

Norsk økonomi har i deler av det første tiåret av 2000-tallet vokst kraftig. Økonomien har også klart seg relativt bra gjennom finanskrisen, godt hjulpet av en aktiv finans- og pengepolitikk (med en balansert inntektspolitikk) som ga vesentlig bidrag til å begrense den økonomiske nedturen.

En god forvaltning av petroleumsinntektene har vært en sentral nøkkel til denne utviklingen, sammen med petroleumsvirksomhetenes stabiliserende effekt på fastlandsøkonomien.

Verdensøkonomien – inkludert den norske – ser nå ut til å være på bedringens vei.

En relativt stor offentlig sektor har også bidratt til at nedgangen her til lands har vært mindre enn i de fleste andre europeiske land. Norge trenger ikke bare mer arbeidskraft og flere i arbeid, man trenger også arbeidskraft som er kompetent. Langt flere kvinner i Norge er i arbeid enn i de fleste andre land. At flere kvinner er i arbeid enn for noen tiår siden, betyr mer for nasjonalformuen enn olje- og gassvirksomheten. Anslaget for arbeidsledigheten for 2010 er nå på 3,5 prosent. Det kan med andre ord se ut til at nedgangen i sysselsettingen stopper opp, og at det ligger an til en oppgang i 2011. Hensynet til sysselsettingen og de offentlige basisoppgavene er viktigere enn hvor raskt vi vender tilbake til handlingsregelen.

Finans- og pengepolitikken må nå innrettes slik at den bygger opp under den gryende oppgangen og ikke skaper ny ubalanse gjennom kraftige innstramninger i de offentlige utgifter.

Det skapes verdier – enten det er varer eller tjenester som produseres, og det skapes verdier enten arbeidet foregår i offentlig eller privat sektor. Offentlig sektor er avgjørende for den samlede verdiskapningen i økonomien og privats sektors evne til å være konkurransedyktig. En solid kunnskapsbasert og omstillingsdyktig offentlig sektor som leverer tjenester av god kvalitet er et viktig konkurransefortrinn for norsk næringsliv. Det er derfor viktig at staten kan tilby konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår.

1.2 Lønnsutvikling og nivå

I uttalelsen fra Kontaktutvalget den 22. januar 2003, ble det stadfestet at den samlede lønnsveksten som avtales sentralt og lokalt for konkurranseutsatt næringsliv (arbeidere og funksjonærer i industrien i NHO-området) skal være normgivende for de rammer som forhandles i de øvrige oppgjørene. Dette prinsippet er lagt til grunn for etterfølgende tariffoppgjør.

Overhenget i staten inn i 2010 er lavt (0,6 prosent) og bidrar derfor lite til lønnsveksten i 2010. Med en forventet prisvekst fra 2009 til 2010 på rundt 2 prosent må en hoveddel av de disponible midler ved årets oppgjør avsettes til sentrale tiltak.

Glidningen fra 2008 til 2009 er anslått til 0,5 prosent, om lag en halvering fra året før. LO Stat, YS Stat og Unio legger til grunn at glidningen gjennom 2010 vil komme ned på et normalt, lavt nivå.

Årslønnsutviklingen for perioden 2000- 2009 og overhenget inn i 2010 fremgår av tabellen nedenfor. (Kilde: TBU)

	2000–2007	2007–2008	2008–2009	Overheng inn i 2010
Industriarbeider NHO-området	4,2 %	5,7 %	3,9 %	1 %
Industrifunksjonærer NHO-området	5,0 %	6,3 %	4,5 %	1,7 %
Industrien - NHO Vektet	4,6 %	6,1 %	4,3 %	1,3 %
Staten	4,4 %	6,7 %	4,4 %	0,6 %

I tariffperioden 2008–2010 la LO Stat, YS Stat og Unio til grunn at også lønnsnivået for statsansatte må gjenspeile lønnsnivået i privat sektor.

I tabellen nedenfor vises lønnsnivået i industrien vektet 10/90 for utvalgte år, samt utviklingen siste tiårsperiode.

	2000	2007	2008	2009	Utvikling 2000–2009
Industrien - NHO Vektet	343000	485000	519000	541000	57,7 %
Staten	284000	385000	411000	429000	51,1 %

LO Stat, YS Stat og Unio konstaterer at forskjellen i lønnsnivået mellom staten og privat sektor i snitt er kr. 112 000, og at det i siste tariffperiode har økt fra 25,9 prosent til 26,1 prosent, eller med ytterligere 12 000 kroner.

Den økte lønnsforskjellen mellom staten og privat sektor vil etter LO Stat, YS Stat og Unios oppfatning føre til at staten fremover vil tape i kampen om å beholde og rekruttere de best kvalifiserte arbeidstakerne. Årets oppgjør må bidra til å snu denne utviklingen.

2. Likelønn

Likelønn mellom kvinner og menn er et sentralt mål for LO Stat, YS Stat og Unio. Gjennom flere tariffoppgjør har partene prioritert likelønn, men til tross for dette tjener fortsatt kvinner kun 92 pst av menns lønn i staten. I fjorårets mellomoppgjør ble FAD og hovedsammenslutningene enige om å nedsette en partssammensatt arbeidsgruppe for å

utarbeide konkrete forslag til tiltak. Partene er enige om at tiltakene skulle gi grunnlag for et likelønnsløft i tilknytning til hovedoppgjøret 2010. Partene er videre enige om at tiltakene skulle tilpasses statens særpreg og blant annet bygge på Likelønnskommisjonens rapport (NOU 2008:6) som et viktig utgangspunkt.

Likelønnskommisjonen har blant annet kommet med forslag om et lønnsløft for kvinnedominerte yrker i offentlig sektor. Arbeidsgruppen ser på dette tiltaket ”som det viktigste for å starte arbeidet med et likelønnsløft”

I regjeringens politiske plattform (Soria Moria 2), heter det bl.a.:

”For å oppnå resultater på dette området må partene i arbeidslivet komme til enighet om hvilke yrkesgrupper som skal prioriteres, og det må være enighet om at nye relative lønnsforhold ikke skal utløse kompensasjonskrav fra andre grupper. På dette grunnlag er regjeringen beredt til å gå inn i en dialog med partene om likelønn”.

LO Stat, YS Stat og Unio har utarbeidet konkrete forslag til tiltak og blitt enige om hvilke stillingsgruppe som skal prioriteres for å gi et likelønnsløft for kvinnedominerte grupper i staten, jf. Rapporten fra den partssammensatte arbeidsgruppen. Likelønnsløftet må skje gjennom sentrale selektive tiltak for å sikre en varig virkning.

LO Stat, YS Stat og Unio legger til grunn at et likelønnsløft må tas over flere oppgjør og at det finansieres med ekstra midler utover rammen for det ordinære lønnsoppgjøret. Ved årets oppgjør tilføres **X pst** til likelønn som et første steg i en opptrappingsplan.

LO Stat, YS Stat og Unio prioriterer et likelønnsløft høyt ved årets oppgjør og forutsetter at regjeringen følger opp de forventninger som er skapt både i forbindelse med stortingsvalget og i Soria Moria 2, og bidrar med friske midler for å realisere likelønnsløftet.

3. Krav

På bakgrunn av det ovennevnte krever LO Stat, YS Stat og Unio at den økonomiske rammen ved årets oppgjør må baseres på den forventede lønnsutviklingen for industriarbeider/industrifunksjonærer i NHO-området, og gjenspeile sammensetningen av arbeidsstokken i staten, samt bidra til å utjevne lønnsnivået mellom ansatte i staten og privat sektor. I tillegg vil LO Stat, YS Stat og Unio prioritere likelønn. Det forutsettes at partene finner omforente løsninger og at Regjeringen bidrar med ekstra likelønnsmidler for et likelønnsløft i 2010.

LO Stat, YS Stat og Unio, vil benytte alle tre elementer – generelt tillegg, sentrale justeringer og årlige lokale forhandlinger, og innrette oppgjøret slik at oppgjøret får en klar likelønnsprofil.

Hoveddelen av de økonomiske midler som er til disposisjon, må gis som sentrale tiltak.

Det gis et generelt tillegg på Hovedlønnstabellen (A-tab) med virkning fra 1. mai 2010. Det generelle tillegget gis som en kombinasjon av kroner/prosent og som har en slik størrelse at reallønnsforbedringer ivaretas.

Omfanget og innretning av sentrale justeringer og årlige lokale forhandlinger, vil vi komme tilbake til under forhandlingene.

Likelønnsloftet gjennomføres sentralt, med en prioritering av kvinnedominerte grupper hvor over halvparten av de ansatte har 3-årig og/eller høyere utdanning, det vises for øvrig til kriteriene som LO Stat, YS Stat og Unio har framlagt i rapporten fra den partssammensatte arbeidsgruppen. Ved årets oppgjør forutsettes det at regjeringen bidrar med **X pst** til et likelønnsloft som et første steg i en opptrappingsplan over flere oppgjør.

4. Forhandlingsbestemmelser

Med virkning fra 1. mai 2010 kreves det endringer i de sentrale og lokale forhandlingsbestemmelsene slik det fremgår av Hovedtariffavtalens pkt 1 og 2, jf. **vedlegg 1**.

Krav til endring av HTA pkt. 1.4.4 *Reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår*, vil vi komme tilbake til under forhandlingene

5. Fellesbestemmelsene

Med virkning fra 1. mai 2010 kreves det endringer av Hovedtariffavtalens punkt 3, fellesbestemmelsene slik det fremgår av **vedlegg 2**.

6. Diverse

6.1. Pensjon (jf. HTA pkt. 4)

LO Stat, YS Stat og Unio tar forbehold om å komme tilbake med evt. krav i forhandlingene.

6.2. Boliglån (jf. HTA pkt 5.4)

Boliglån med sikkerhet ytes med inntil **to millioner kroner**.

6.3 Kompetanseutvikling (jf. HTA pkt 5.6)

Det avsettes **25 millioner kroner**.

HTA pkt. 5.6 andre avsnitt siste setning endres til; ”**Det skal legges til rette for etter- og videreutdanning, veiledning og utviklingsplanlegging for den enkelte arbeidstaker og leder, som skal bidra til å sikre god styring, effektivitet og publikumsrettede tjenester**”

6.4 Samarbeidskompetanse og medbestemmelse (jf. HTA pkt. 5.6.1)

Det avsettes **5 millioner kroner** til videreføring av felles opplærings- og utviklingstiltak.

6.5 Omstilling og effektivisering i staten (jf. HTA pkt 5.7)

Andre avsnitt utgår og endres til; ”**FAD og hovedsammenslutningene har utarbeidet retningslinjer for omstillingsarbeidet i staten. Jf P... Eventuelle endringer av retningslinjene i tariffperioden kan skje etter behov**”

6.6 Inn i tariffområdet (jf. HTA pkt. 5.8)

Nåværende tekst utgår og erstattes med; ”**Den enkelte arbeidstaker skal, så langt det er mulig, innplasseres i eksisterende stillingskategorier (koder). Medfører overføringen behov for nye stillingskoder, skal FAD og hovedsammenslutningene oppta forhandlinger i h.h.t. pkt. 1.4.**”

6.7. Seniorpolitiske tiltak (jf. HTA pkt. 5.9.1)

Tredje avsnitt endres slik;

- a) Fire arbeidsdager pr. år fra det kalenderåret man fyller 60 år
- b) Ytterligere ti arbeidsdager pr. år fra det kalenderåret man fyller 62 år

6.8. Protokolltilførsler

Nåværende protokolltilførsel nr 3 utgår.

7. Varighet (jf HTA pkt. 7)

Denne hovedtariffavtale trer i kraft **1. mai 2010 og gjelder til og med 30. april 2012.**

8. Vedlegg 2 Forhandlingssteder

Evt. Krav til endringer vil vi komme tilbake til i forhandlingene

Vedlegg 3 Intensjonserklæring om omstilling under trygghet

Intensjonserklæringene videreføres.

Vedlegg 4 Pensjonsgivende variable tillegg...

III Pkt. 3 utgår.

9. Andre krav:

Regulering av ventelønn

Det vises til rapporten "Vurdering av enkelte forhold i tjenestemannsloven" fra en partssammensatt arbeidsgruppe, august 2009.

Med virkning fra 1. mai 2010 reguleres ventelønn som grunnbeløpet i folketrygden.

LO Stat, YS Stat og Unio tar forbehold om nye og/eller endrede krav underveis i forhandlingene.

LO Stat

YS Stat

Unio

Tone Rønoldtangen
leder

Pål N. Arnesen
leder

Arne Johannessen
leder